

Vlaanderen
is materiaalbewust

EVALUATIE EN TOEKOMSTPERSPECTIEF VLAANDEREN CIRCULAIR

EINDNOTA

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

OVAM

////////////////////////////////////

EVALUATIE EN
TOEKOMSTPERSPECTIEF
VLAANDEREN
CIRCULAIR

Eindnota
18/02/2026

////////////////////////////////////

DOCUMENTBESCHRIJVING

1 <i>Titel van publicatie:</i> Evaluatie en toekomstperspectief Vlaanderen Circulair	2 <i>Verantwoordelijke Uitgever:</i> OVAM
3 <i>Wettelijk Depot nummer:</i> D/2026/5024/10	4 <i>Trefwoorden:</i> Circulaire Economie, Vlaanderen Circulair, transitie, multi-actor governance
5 <i>Samenvatting:</i> In opdracht van OVAM werd een grondige evaluatie uitgevoerd van het partnerschap Vlaanderen Circulair. Deze evaluatie had als doel de effectiviteit en efficiëntie van de huidige werking te beoordelen, de tevredenheid van partners in kaart te brengen en op basis daarvan een toekomstgericht perspectief uit te werken.	
6 <i>Aantal bladzijden:</i> 15	7 <i>Aantal tabellen en figuren:</i> /
8 <i>Datum publicatie:</i> 2026	9 <i>Prijs:</i> /
10 <i>Auteur:</i> Indiville BV	11 <i>Contactpersonen:</i> Werner Annaert, Johan Vanerom
12 <i>Andere titels over dit onderwerp:</i> /	

U hebt het recht deze publicatie te downloaden, te printen en digitaal te verspreiden. U hebt niet het recht deze aan te passen of voor commerciële doeleinden te gebruiken.

De meeste OVAM-publicaties kunt u raadplegen en/of downloaden op de OVAM-website:

ovam.vlaanderen.be

INHOUD

1	Executive summary.....	5
2	Situering en context.....	5
2.1	Aanleiding	6
2.2	Methodologische onderbouw	6
2.3	Probleemstelling en analyse.....	8
2.3.1	Vaststellingen.....	8
2.3.2	Strategische diagnose.....	9
2.3.3	Beleidsopties.....	9
3	Aanbevolen beleidsrichting.....	10
3.1	Tijd voor de volgende fase.....	13
3.2	Werk tegen het einde van het jaar een nieuwe structuur uit volgens de netwerktheorie	13
3.3	Financiële implicaties.....	14
3.4	Risicoanalyse.....	14
3.5	Implementatieplanning	14
4	Slotbeschouwing	15
5	Bijlagen.....	15

1 EXECUTIVE SUMMARY

In opdracht van OVAM werd een grondige evaluatie uitgevoerd van het partnerschap Vlaanderen Circulair. Deze evaluatie had als doel de effectiviteit en efficiëntie van de huidige werking te beoordelen, de tevredenheid van partners in kaart te brengen en op basis daarvan een toekomstgericht perspectief uit te werken.

Deze evaluatie werd uitgevoerd door een consortium van vier complementaire partners -Indiville, Levuur, Winnie Poncelet (Level K) en Prof. Dr. Bart Cambré (Antwerp Management School) - die samen instonden voor zowel de methodologische onderbouw als de procesmatige uitwerking van het traject. De evaluatie combineerde deskresearch, 20 diepte-interviews, een kwantitatieve bevraging bij 392 stakeholders en een interactieve workshop met het veld.

Het onderzoek werd opgezet en uitgevoerd als een neutraal en onafhankelijk traject, met een duidelijke scheiding tussen inhoudelijke analyse en beleidsmatige besluitvorming. De bevindingen en aanbevelingen zijn gebaseerd op een wetenschappelijk onderbouwde aanpak en op triangulatie van meerdere methoden (o.a. deskresearch, interviews, survey en workshop met stakeholders. Het begeleidingscomité stond in voor de opvolging van het proces en de bewaking van de kwaliteit (methodologie, planning en deliverables), zonder daarbij de inhoudelijke conclusies of aanbevelingen te sturen. Deze aanpak waarborgde tegelijk transparantie, kwaliteitscontrole en onafhankelijkheid: het begeleidingscomité faciliteerde en bewaakte, terwijl de inhoudelijke analyse en synthese bij het onderzoeksteam bleven.

De analyse toont aan dat Vlaanderen Circulair sterk functioneert als verbindend netwerk en kenniscommunity. Het platform geniet een positief imago, een breed draagvlak en wordt gezien als hét gezicht van de circulaire economie in Vlaanderen. Tegelijkertijd blijkt dat structurele beleidsdoorwerking, prioritering en impactmeting onvoldoende ontwikkeld zijn om de volgende fase van de circulaire transitie met verhoogde slagkracht te realiseren.

De centrale conclusie luidt dat Vlaanderen Circulair op een kantelpunt staat: er is bereikt wat mogelijk was binnen de huidige organisatievorm. De volgende fase vereist expliciete doelstellingen, duidelijke prioritering en – waar nodig – de uitbouw van doelgerichte organisatienetwerken rond complexe en ambitieuze transitieopgaven.

2 SITUERING EN CONTEXT

2.1 AANLEIDING

OVAM wenste een evaluatie en analyse van de huidige werking van het partnerschap Vlaanderen Circulair met volgende doelstellingen:

- 1) Evaluatie van de effectiviteit van de werking: in welke mate werden de vooropgestelde doelen gerealiseerd?
- 2) Evaluatie van de efficiëntie van de werking, met bijzondere aandacht voor:
  - a. De werking van de governance-structuur in zijn totaliteit (stuurgroep, projectgroep, werkgroepen);
  - b. De relatie met externe belanghebbenden;
  - c. De inzet van middelen (VTE en financiële middelen) vanuit deelnemende partners.
- 3) Evaluatie van de tevredenheid van de partners binnen het publiek-private samenwerkingsplatform.

Vanuit deze evaluatie werd verwacht een perspectief te formuleren op een nieuwe werking in de toekomst, onder meer via scenario's rond:

- De doelstellingen waarop het ecosysteem circulair in Vlaanderen moet werken;
- De wijze waarop prioriteiten binnen deze doelstellingen bepaald worden;
- De organisatie van trekkerschap, samenwerking en programmatorisch werken.

Rol begeleidingcomité:

Het begeleidingscomité stond in voor de opvolging van het proces en de bewaking van de kwaliteit (methodologie, planning en deliverables), zonder daarbij de inhoudelijke conclusies of aanbevelingen te sturen. Deze aanpak waarborgde tegelijk transparantie, kwaliteitscontrole en onafhankelijkheid: het begeleidingscomité faciliteerde en bewaakte, terwijl de inhoudelijke analyse en synthese bij het onderzoeksteam bleven.

2.2 METHODOLOGISCHE ONDERBOUW

Fase 1 – Deskresearch

Een grondige deskresearch werd uitgevoerd met als doel zowel inhoudelijke kennis over Vlaanderen Circulair

als theoretische inzichten rond netwerkorganisaties te verwerven. Dit liet toe om gerichte onderzoeksvragen te formuleren en relevante doelgroepen te bepalen.

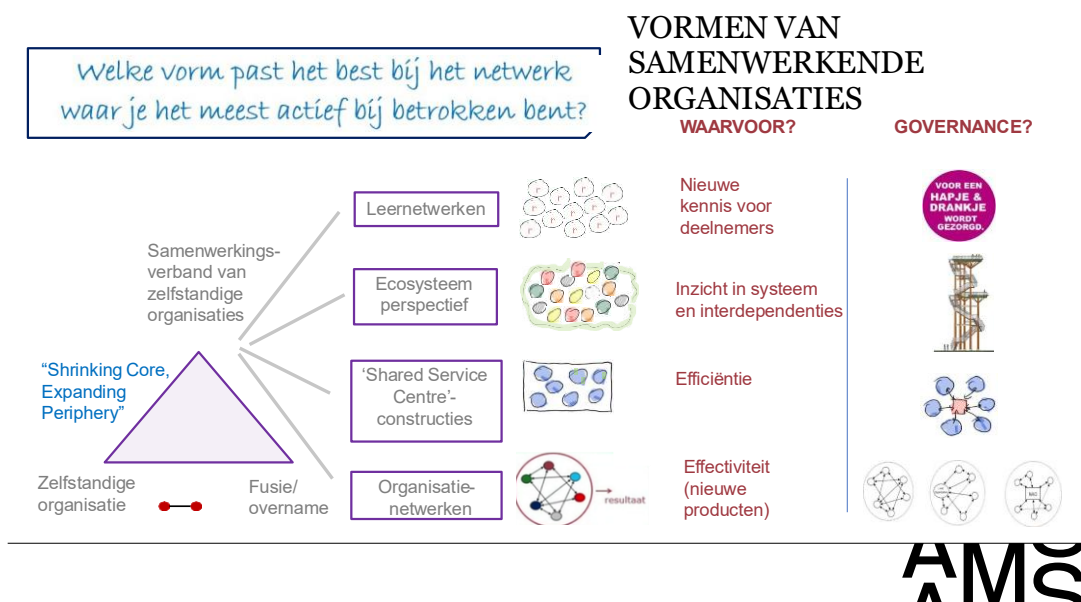
De deskresearch omvatte:

- Analyse van interne documenten (startnota, werking, beleidsnota's, website);
Analyse van eerdere evaluaties;
- Benchmarking met buitenlandse voorbeelden (Noordrijn-Westfalen, Nederland, Frankrijk, Brussel);
- Literatuurstudie rond netwerktheorie.

Fase 2 – Onderzoeksfase

De evaluatie werd uitgevoerd via kwalitatieve interviews (N=20, 29 september – 6 november 2025) en een kwantitatieve online bevraging (N=392, 7–31 oktober 2025). De inhoudelijke focus lag op zowel de AS IS-situatie (evaluatie van de netwerkfunctie) als de TO BE-situatie (wensen en behoeften richting toekomstscenario's).

Het onderzoek werd wetenschappelijk opgebouwd rond het model van samenwerkende organisaties.

Fase 3 – Ontwikkeling van toekomstscenario's

Op basis van de onderzoeksresultaten werd een eerste set toekomstscenario's ontwikkeld, besproken met het begeleidingscomité en toegelicht in de stuurgroep.

Fase 4 – Stakeholderworkshop voor uitwerking van scenario's

Op 22 januari 2026 werd een workshop georganiseerd met stakeholders om inzichten terug te koppelen, feedback te verzamelen en een gedragen advies te formuleren.

Fase 5 – Formulering van aanbevelingen

De finale aanbevelingen zijn gebaseerd op onafhankelijk en wetenschappelijk onderbouwd onderzoek en op de input van het volledige netwerk. Deze kan je terugvinden in dit document.

De rapporten van de andere fases werden afzonderlijk opgemaakt en per fase gedeeld met begeleidingcomité. De resultaten van de afzonderlijke fases (fase 2 – 4) werden ook steeds gepresenteerd op de stuurgroep.

Concreet kwamen de onderzoekers en het begeleidingcomité de volgende keren samen om de resultaten en de tussenstappen te bespreken:

- 21 juni 2025: Opstartmeeting
- 16/09/2025: Bespreking resultaten fase 1 en voorbereiden fase 2
- 18/11/2025: Bespreking resultaten fase 2 en fase 3
- 08/12/2025: Presenteren resultaten fase 2 en 3 aan stuurgroep
- 22/01/2026: Bijeenkomst workshop
- 09/02/2026: Bespreking resultaten fase 4 aan stuurgroep
- 16/02/2026: Eindbespreking fase 5 en afronding project

2.3 PROBLEEMSTELLING EN ANALYSE

2.3.1 Vaststellingen uit het onderzoek

Betrokkenheid en kennis

81% van de respondenten komt meerdere keren per jaar in contact met circulaire economie, 50% zelfs maandelijks. Driekwart is minstens drie jaar betrokken bij Vlaanderen Circulair. De gemiddelde kennisscore bedraagt 5,7/10, wat wijst op matige kennisdoorstroming ondanks langdurige betrokkenheid.

Imago en perceptie

Vlaanderen Circulair wordt gezien als toekomstgericht, inspirerend en deskundig. Innovatie en effectiviteit scoren goed, maar er is ruimte voor verbetering op het vlak van impact, efficiëntie en zichtbaarheid.

Sterke punten

- Verbindend en neutraal platform;
- Kenniscentrum en aanspreekpunt;
- Breed netwerk en open aanpak;
- Instrumenten zoals Open Calls, Green Deals en Werkagenda's brengen experiment en samenwerking tot stand.

Zwakke punten en uitdagingen

- Beperkte structurele beleidsverankering;
- Projectmatige en soms vrijblijvende samenwerking;
- Onvoldoende strategische samenhang;
- Beperkte koppeling tussen kennis, monitoring en beleidssturing.

Tevredenheid

De algemene tevredenheid bedraagt 6,9/10. 72% zou Vlaanderen Circulair aanbevelen. De netwerkfunctie en communicatie scoren hoog, beleidsimpact en interne efficiëntie lager.

2.3.2 Strategische diagnose

Het partnerschap functioneert sterk als netwerk en community, maar mist expliciete prioritering en structurele impactborging. De belangrijkste knelpunten zijn:

- Onvoldoende expliciete doelstellingen.
- Beperkte beleidsdoorwerking.
- Versnippering tussen werkagenda's, hefboomen en instrumenten.
- Te complexe structuur met de veel onderdelen in de governace.
- Monitoring onvoldoende gekoppeld aan sturing.

Vlaanderen Circulair heeft bereikt wat binnen het huidige netwerkmodel mogelijk was. De volgende fase vereist expliciete keuzes, doelgerichtheid en structurele verankering.

2.3.3 Beleidsopties

Drie beleidsopties werden onderzocht:

Optie	Beschrijving	Voordelen	Risico's
1. Continuering	Huidig model met beperkte optimalisatie	Stabiliteit en draagvlak	Beperkte impact
2. Gerichte versterking	Prioritering binnen bestaand netwerk	Meer doelgerichtheid	Hybride en diffuus model
3. Transitie naar organisatienetwerken	Doelgerichte netwerken rond prioritaire opgaven	Slagkracht en meetbare impact	Complexe implementatie

Op basis van de analyse biedt optie 3 de grootste kans op structurele systeemimpact.

3 STAKEHOLDERWORKSHOP

3.1 CONTEXT

In het kader van de evaluatie van Vlaanderen Circulair werd op 22 januari een stakeholderworkshop georganiseerd met een diverse groep sleutelactoren, 27 in totaal, uit beleid, kennisinstellingen, middenveld en bedrijfsleven. De workshop bouwde voort op de resultaten van de kwantitatieve bevraging en de kwalitatieve interviews en had als doel om, via bespreking van toekomstscenario's, inzicht te krijgen in gedragen richtingen, spanningsvelden en randvoorwaarden voor de verdere organisatie van Vlaanderen Circulair.

3.2 ALGEMENE VASTSTELLING

De deelnemers erkennen unaniem de meerwaarde die Vlaanderen Circulair de voorbije jaren heeft gerealiseerd als ecosysteem, leerplatform en verbindende actor. Tegelijk leeft breed het gevoel dat **binnen de huidige organisatievorm de maximale impact grotendeels bereikt is**. Voor de volgende fase van de circulaire transitie is een **scherpere positionering en gerichtere werking** noodzakelijk.

De centrale vraag die tijdens de workshop bovendreef, was niet **of** Vlaanderen Circulair moet veranderen, maar **hoe ver het kan en moet gaan in focus, sturing en doelgerichtheid zonder zijn legitimiteit en draagvlak te verliezen**.

3.3 BELANGRIJKSTE INZICHTEN UIT DE SCENARIO-BESPREKING

1. **Het ecosysteemmodel blijft essentieel, maar is onvoldoende als eindbeeld**
Vlaanderen Circulair wordt sterk gewaardeerd in zijn rol als verbinder, inspirator en leerplatform. Dit wordt gezien als de "comfortzone" en kerncompetentie van de organisatie. Tegelijk is er brede bezorgdheid dat een louter faciliterend en slank ecosysteemmodel onvoldoende hefboomkracht heeft om systemische doorbraken te realiseren. Zonder expliciete keuzes, doelen en opvolging dreigt vrijblijvendheid en afnemende beleidsrelevantie.
2. **Er is breed draagvlak voor focus en prioritering**
Over de scenario's heen is er consensus dat Vlaanderen Circulair keuzes moet maken om impact te vergroten. Focus verhoogt duidelijkheid voor partners, versterkt beleidsrelevantie en creëert kansen op middelen en mandaat. Tegelijk leven er terechte vragen over legitimiteit: wie maakt de keuzes, op basis van welke criteria, en hoe blijft het ecosysteem betrokken?
3. **Zonder expliciete doelen heeft de toekomstige werking geen zin**
Doelen zijn noodzakelijk om de stap te zetten van leren naar realiseren. Zonder concrete (sub)doelen blijft samenwerking te vrijblijvend en is de impact beperkt. Hoewel doelen idealiter bottom-up worden

gevoed door het veld, is het (bijna) onmogelijk om de finale keuzes daar volledig te laten. Daarom is een actieve rol van het beleid nodig om, op basis van die input, knopen door te hakken en te deblokken in tijd en inhoud. Zo kan Vlaanderen Circulair in de volgende fase sterker inzetten op implementatie, opschaling en het wegwerken van structurele barrières, zonder zijn verbindende rol te verliezen. Met duidelijke doelen kan Vlaanderen bovendien een voortrekkersrol blijven opnemen.

4. **Shared services zijn ondersteunend, niet richtinggevend**

Een Shared Service Center wordt breed erkend als nuttig instrument om versnippering tegen te gaan en efficiëntie te verhogen (bv. rond financiering, juridische vragen, circulair aankopen). Tegelijk is er duidelijke consensus dat dit geen dragend eindbeeld mag zijn: zonder richting, ambitie en systeemsturing blijft het te technocratisch en onvoldoende geschikt voor complexe transitie - uitdagingen.

5. **Er tekent zich een hybride toekomstbeeld af**

Geen enkel scenario wordt in zijn zuivere vorm als wenselijk eindmodel gezien. In de door deelnemers ontwikkelde scenario's ontstaat een impliciet gedeeld beeld waarin:

- een open ecosysteem en lerend netwerk behouden blijven;
- Vlaanderen Circulair explicieter werkt met focus en prioriteiten;
- tijdelijke organisatienetwerken worden opgezet rond concrete doelen of transformatie - uitdagingen;
- shared services ondersteunend worden ingezet waar ze hefboomwerking creëren.

Opvallend was dat in de stakeholderworkshop deelnemers elementen combineren tot **hybride modellen**.

Over alle stakeholdervoorstellen heen komen dezelfde bouwstenen terug:

- behoud van ecosysteemwerking en lerende netwerken als basis;
- met expliciete focus en keuzes om middelen effectiever in te zetten;
- werk met concrete (sub)doelen en tijdelijke organisatienetwerken;
- behoud een monitorfunctie;
- wetenschappelijk onderzoek blijft essentieel: onderbouwd en doelmatig inzetbaar;
- shared services inzetten als ondersteunend instrument, niet als einddoel.

De verschillen tussen de stakeholdervoorstellen situeren zich vooral in:

- de mate van sturing die Vlaanderen Circulair opneemt;
- de rol van beleid in doelbepaling en opvolging;
- de schaal en diepte van de organisatienetwerken.

De stakeholdervoorstellen tonen een duidelijke convergentie naar een **hybride toekomstmodel** waarin Vlaanderen Circulair evolueert van een louter faciliterend ecosysteem naar een **regisseur**: richtinggevend, maar niet uitvoerend; focus aanbrenghend, maar met behoud van openheid en samenwerking.

Een regisseur in het transitie-denken fungeert als een verbindende en sturende kracht die complexe maatschappelijke veranderingen (zoals circulariteit of energietransitie) faciliteert. Ze bouwen netwerken, smeden coalities tussen bedrijven, overheid en middenveld, en verbinden de 'onderstroom' (gedrag en cultuur) met de 'bovenstroom' (structuur en beleid).

3.4 OVERKOEPELENDE AANDACHTSPUNTEN

Een aantal duidelijke aandachtspunten komen naar voren:

- ❖ **Van verbinden naar bepalen en realiseren van doelen**

Zonder concrete (sub)doelen blijft samenwerking vrijblijvend en de impact beperkt. Doelen bepalen is een noodzakelijke voorwaarde. De volgende fase van Vlaanderen Circulair kan dan, in functie van die doelen, meer inzetten op implementatie, opschaling en het wegwerken van structurele barrières, zonder de verbindende rol te verliezen.

- ❖ **Expliciete doelen bepalen is moeilijk**

Er werd in het verleden in verschillende overlegstructuren gewerkt aan het bepalen van doelen, maar niet altijd met een duidelijk resultaat of met voldoende verankering nadien. Doelen moeten bottom-up gevoed worden en waar nodig moet het beleid de keuze maken om vooruit te gaan.

- ❖ **Hybride organisatiemodel als dominante richting**

Er is geen draagvlak voor extreme modellen (louter ecosysteem of louter SSC). De voorkeur gaat uit naar een combinatie van lerend netwerk, ecosysteemwerking, doelgerichte organisatienetwerken en ondersteunende diensten.

- ❖ **Wetenschappelijk onderzoek blijft noodzakelijk**

Onderzoek moet gericht ingezet binnen strategische domeinen, waarbij keuzes worden gemaakt op basis van wetenschappelijk onderbouwde bronnen, fundamenteel onderzoek de innovatie stuurt en onderbouwt, en er tegelijk ruimte is om doelmatig onderzoek op vraag uit te voeren.

4 AANBEVOLEN BELEIDSRICHTING

De hieronder voorgestelde beleidsrichting is de conclusie van het consortium, op basis van de geïntegreerde analyse van alle eerdere fases van het traject. Ze steunt op de combinatie van deskresearch, interviews, surveyresultaten en de en verrijking via de stakeholderworkshop. Het consortium heeft de inzichten uit deze bronnen samengebracht tot één samenhangend beoordelingskader en heeft op basis daarvan de meest consistente richting geselecteerd.

Deze aanbevolen beleidsrichting is bewust helder en in korte zinnen geformuleerd. Niet om nuance te verliezen, maar om beslissingspunten en implicaties expliciet te maken.

4.1 TIJD VOOR DE VOLGENDE FASE

De huidige organisatievorm moet worden herbekeken. Behoud wat werkt en duidelijke doelen heeft; schrap of herstructureer wat geen duidelijke doelbijdrage levert.

Er is bereikt wat mogelijk was binnen de huidige organisatievorm. Vlaanderen Circulair functioneert nu als een kennis community. Dit is een efficiënte aanpak in complexe omgevingen, maar met blinde vlekken.

De volgende fase vereist minder breedte en meer diepte: minder praten en meer doorbreken. Het partnerschap moet zichtbaar bewijzen dat samenwerking iets oplevert dat geen enkele organisatie alleen kan realiseren.

Kies voor een gefaseerde transitie waarbij het lerend netwerk behouden blijft en één of meerdere organisatienetwerken worden opgezet rond prioritaire doelstellingen.

Kernprincipes:

- Expliciete doelstellingen.
- Duidelijke mandaten en middelen.
- Systematische monitoring en evaluatie.
- Differentieer per thema of sector.

4.2 WERK TEGEN HET EINDE VAN HET JAAR EEN NIEUWE STRUCTUUR UIT VOLGENS DE NETWERKTHEORIE

- Bepaal waar een leernetwerk nodig is;
- Bepaal waar een ecosysteemwerking meerwaarde biedt;

- Versterk efficiëntie via ondersteunende functies en onderzoek de mogelijkheid van een Shared Service Centre-constructie met structurele functies zoals: loketfunctie; wetenschappelijke ondersteuning en financieringsondersteuning.
- Versterk de effectiviteit door expliciete en concrete doelen te bepalen:
  - Richt waar nodig organisatienetwerken op rond complexe opgaven (het opzetten van een organisatienetwerk is geen doel op zich, maar een middel om een doel te bereiken dat geen enkele organisatie alleen kan realiseren);
  - Monitor systematisch vooruitgang.

4.3 FINANCIËLE IMPLICATIES

De voorgestelde transitie vereist heroriëntatie van middelen (VTE en budget) richting prioritaire doelstellingen en versterkte ondersteunende functies.

4.4 RISICOANALYSE

- Risico op verlies van draagvlak bij te sterke prioritering.
- Risico op hybride model zonder duidelijke structuur bij onduidelijke doelen/prioritering.
- Mitigatie via duidelijke communicatie en gefaseerde implementatie.

4.5 IMPLEMENTATIEPLANNING

- Voor de zomer: inventarisatie en prioritering van doelstellingen.
- Na de zomer: formele bekrachtiging en communicatie.
- Tegen het einde van het jaar: implementatie nieuwe structuur.

5 SLOTBESCHOUWING

Vlaanderen Circulair beschikt over legitimiteit, expertise en draagvlak. Tegelijk wijst deze evaluatie op een duidelijk kantelpunt: de sterkte van het platform ligt in de herkenbaarheid en het verbindend vermogen, maar de volgende fase vraagt meer doelgerichtheid en die dringt aan. Dat betekent niet “minder netwerk”, maar anders organiseren: expliciet kiezen waar het netwerk het verschil wil maken, welke resultaten verwacht worden en welke randvoorwaarden daarvoor nodig zijn. De aanbevolen beleidsrichting vertaalt die keuze naar een heldere logica: focus aanbrengen, doelen expliciteren, en de werking zo inrichten dat leren en realiseren elkaar versterken.

De voorgestelde koers is daarom ook een verandertraject. De volgende fase vraagt doelgerichte keuzes en structurele verankering om de circulaire transitie in Vlaanderen met verhoogde slagkracht te realiseren. Ze vraagt draagvlak, rolhelderheid en stapsgewijze invoering. Om die reden koppelt deze beleidsnota de beleidsrichting aan een gefaseerde implementatie met duidelijke mijlpalen: voor de zomer gebeurt de inventarisatie en prioritering van doelstellingen; na de zomer volgt de formele bekrachtiging en communicatie; tegen het einde van het jaar wordt de nieuwe structuur geïmplementeerd.

Deze gefaseerde aanpak creëert ruimte om snel duidelijkheid te bieden en tegelijk zorgvuldig te implementeren. Ze maakt het mogelijk om het netwerk open en uitnodigend te houden, terwijl de werking stap voor stap wordt aangescherpt via prioritering van (transitie)doelstellingen, formele bekrachtiging en een doordachte communicatie. Zo wordt de aanbevolen beleidsrichting niet alleen een inhoudelijke keuze, maar ook een realistische routekaart naar uitvoering, met focus op concrete en meetbare doelstellingen.

6 BIJLAGEN

- Bijlage 1 - Evaluatie Vlaanderen Circulair - Onderzoeksrapport kwantitatief onderzoek
- Bijlage 2 - Evaluatie Vlaanderen Circulair - Onderzoeksrapport kwalitatief onderzoek
- Bijlage 3 - Evaluatie Vlaanderen Circulair - Samenvatting onderzoek en aanzet scenario's
- Bijlage 4 - Evaluatie Vlaanderen Circulair - Verslag stakeholderworkshop